

prepričala, da se imata Stoparjev Janko in moja Brigita rada. A uvidela sem tudi —, kakor drugi ljudje — da stari Stopar nikdar ne bo dovolil, da bi prišla v njegovo hišo nevesta brez dote.

Da bi osrečila svojo ljubljeno Brigito, sem sklenila preskrbeti ji tako ali tako lepo doto. Nesrečno zlato, kaj vse zakrivi!

Sklenila sem polastiti se na kak način Oplotarjeve domačije pa jo potem odstopiti Brigiti. Načrt sem izvedla. A pasti sta morala prej Oplotarjev Primož in Tona, ki sta mi bila na potu.

Da je Primož umrl tako nanagloma, sem bila kriva jaz. Trhel klin sem vteknila v lestvo, po kateri sem vedela, da bo šel na oder. Padel je, se pobil in umrl. Jurija pa, ki je videl, kaj sem bila naredila, in začel pripovedovati o stvari, sem znala ravno po tebi, Poljak, preslepiti in ostrašiti, da ni dalje pripovedal.

Zdaj mi je bila na potu še Tona. Tudi nje sem se iznebila. Jaz sem okradla Franco, pottlej pa obdolžila Tono, na kar jo je Franca spodila od hiše. Jaz sem okradla Srdina, položila na skrivaj nekaj denarja v Tonino skrinjo in na ta način spravila Tono v ječo.

Zdaj mi je bila stvar lahka. Tebe, Poljak, sem znala pridobiti zase, da si pregovarjal Franco in jo slednjič tudi pregovoril, da je izročila domačijo meni. Zdaj sem le še nekoliko počakala, vložila Srdinu vkradeni denar v mestu v hranilnico na Brigitino ime, stopila

s hranilno knjižico k Stoparju in ga kmalu pridobila, da je dovolil v zvezo.

Kakor veste, je bilo že vse pripravljeno za poroko. Neizrečeno sem se veselila poročnega dne, ko sem se sklenila razodeti Brigiti. Ali prišlo je drugače. Prišel je oni Tržačan. Da se ne bi izvedelo, kaj je povedal Juriju o meni, sem oba sklenila zastrupiti. Po nesreči pa je prišla do zastrupljene pijače Brigita, pila in — umrla . . .

Meni je bilo obupati. Pobegnila sem iz Bukovice, vzela iz hranilnice v mestu denar, ki je bil določen za Brigitino doto, in bežala iz dežele . . . Pribežala sem v Slavonijo in se tam naselila. A nisem imela sreče. Denar mi je bil ukraden, ravno ko sem hudo zbolela. Okrevala sem sicer po dolgi bolezni, a ne popolnoma. Delati nisem več mogla. Kot beračica sem se morala preživeti. Mnogo sem pretrpela, mnogo užila straje in pomanjkanja.

Sklenila sem bila, da se nikoli več ne vrnem v svoj rojstni kraj. Saj sem se tudi bala priti. Ali naposled sem se vendar odločila iti domov, naj se zgodi potem z menoj karkoli: pomoliti sem hotela na Brigitinem grobu in prositi odpuščanja vse one, katerim sem škodila ali jih spravila v nesrečo.

In prišla sem danes po mnogih zaprekah in mnogih težavah, prišla sem semkaj umret, prej pa še povedat žalostno povest: kam človeka dovede nesrečno, nesrečno zlato!

Jaz grem brez žalostnih oči . . .

Jaz grem naprej brez žalostnih oči
in grenkih solz ne prosim za seboj
in vzdihov žalostnih, nemira srčnega . . .
O, v moji duši vlada blag pokoj!

Jaz grem z veselo pesmijo naprej,
drugam . . . pogledat, če je tam pomlad,
če morda tamkaj rožice cvetó,
in sije v dušo tisoč sladkih nad . . .

Roman Romanov.